

Gladvingergras is de uitdaging

Onkruidbestrijding in snijmaïs

Met enige argwaan kijken de leveranciers van gewasbeschermingsmiddelen naar het komend seizoen. Door het verdwijnen van Clio vrezen zij problemen bij de aanpak van gladvingergras, vooral omdat zij in de bestellingen voor komend seizoen opnieuw niet zien dat bedrijven rekening houden met de noodzakelijke aanpassingen van de dosering van producten die dit onkruid nog kunnen aanpakken.

Voor de aanpak van gladvingergras zijn er na het verdwijnen van Clio feitelijk nog maar twee oplossingen over: het verhogen van de dosering Calaris of Laudis. In beide gevallen zal er dan wel vroeger, dus op kiemend gladvingergras, moeten worden gespoten. Wie dat met Calaris doet, moet er volgens André ten Heggeler van producent Syngenta wel vroeg bij zijn. "Calaris werkt goed op gladvingergras, maar alleen in de eerste groeistadia, dus het twee- tot driebladstadium van de maïs. Later spuiten kan, maar dan wordt het resultaat duidelijk minder goed. Je moet dus echt op tijd gaan spuiten met een verhoogde dosering van 1,5 liter Calaris. Omdat je dan een langere periode moet overbruggen tot het gewas echt dicht is, moet je de dosering bodemherbiciden verhogen. Wij hebben goede ervaringen met 0,9 liter Dual Gold in plaats van 0,6 liter. Dan kun je ook de nakiemers van het gladvingergras aanpakken."

Een alternatief is het inzetten van een hogere dosering Laudis. Waar in combinatie met Clio kon worden gekozen voor de inzet van 1,5 liter moet deze nu volgens Sander Uwland van Bayer naar 2,25 liter. "Uit onze proeven blijkt dat je daarmee als je vroeg bent in elk geval een goede bestrijding haalt. Uit proeven blijkt dat 2,25 liter Laudis per hectare tot het tweebladstadium van het gladvingergras prima wordt bestreden en heb je iets meer rek dan met andere producten. Wel moet je ook bij gebruik van Laudis spuiten voor het uitstoelen van het gladvingergras. Zodra dat gebeurt, neemt het effect van de bestrijding namelijk snel af en helpt niets meer", aldus Uwland. Hij adviseert daarbij een combinatie met 2,0 liter Akris per hectare of eventueel 2,0 liter Gardo Gold per hectare. Een mix met 2,25 liter Laudis is volgens hem ook niet duurder dan in het verleden het gebruik van 0,1 liter Clio. In prijs verschilt dat nauwelijks.

Groeiende belangstelling voor nitrificatiereimmers

In Brabant en Limburg constateert Basf een groeiende belangstelling voor nitrificatiereimmers. Het lijkt verband te houden met de strengere controle op het naleven van de mestwetgeving. De bedrijven zoeken nu naar mogelijkheden om de beschikbare mest optimaal te benutten.

Al enkele jaren is een aantal bedrijven bezig met het in de markt zetten van nitrificatiereimmers. Deze vertragen het omzetten van ammoniumstikstof in het uitspoelingsgevoelige nitraat. Dit is een proces dat plaatsvindt door enzymen van bacteriën in de bodem. De nitrificatiereimmers die op de markt zijn, leggen dit proces tijdelijk stil. Daardoor blijft een groter deel van de stikstof in drijfmest in de bodem aanwezig als ammonium. Omdat een plant stikstof zowel in ammonium als in nitraatvorm kan opnemen, blijft deze gewoon beschikbaar voor de groei. Volgens Guus Bergmans van Basf heeft het zelfs voordelen als de plant ammoniumstikstof opneemt. "Bijkomend voordeel is dat ook andere elementen, zoals fosfaat, kali en selenium, daardoor beter beschikbaar komen voor de plant. Dat is gunstig voor de ontwikkeling van het gewas."

Wat daarbij ook een belangrijke rol speelt, is dat de plant optimaal groeit bij een goede balans tussen ammonium en nitraat. In het voorjaar verschuift dat vaak richting nitraat, omdat de mest relatief lang op het land ligt voordat de plant echt gaat groeien. Die hele periode wordt ammonium langzaam omgezet in nitraat. Door dat af te remmen, verminder je de kans op verlies door uitspoelen en de vorming van lachgas, een belangrijk broeikasgas. Voordeel is tevens dat alle ammoniumstikstof wordt opgenomen. Bij nitraat is dat afhankelijk van de groei en kan het eventueel uitspoelen. Sinds afgelopen winter merkt Bergmans dat er duidelijk meer belangstelling komt voor het gebruik en mogelijkheden van Vizura, de nitrificatiereimmer van Basf. "Veehouders worden zenuwachtig nu ze merken dat het beetje extra dat er altijd wel was niet meer mogelijk is, dus zoeken ze naar mogelijkheden om de mest beter te benutten."

Rechts rijenbemesting met nitrificatiereimmer, links zonder

Nitrificatiereimmers in het buitenland

Opvallend is dat waar Nederland zich volledig focust op het beperken van de uitspoeling van nitraat er in het buitenland veel breder wordt gekeken naar mogelijkheden om stikstof beter te benutten. Daar is in landen zoals Duitsland, Spanje en enkele andere landen in Europa al wetgeving effectief of in de maak om emissie van stikstof naar het milieu te voorkomen. In Duitsland is bij sommige deelstaten al een ruimere uitrijperiode van toepassing bij het gebruik van nitrificatiereimmers. "Zij redeneren dat als je de omzetting in nitraat voorkomt er ook geen kans op uitspoeling is. Daarom willen zij de inzet belonen door meer ruimte te geven in de aanwending." In enkele andere landen worden op dit moment soortgelijke wetsvoorstellen uit gewerkt. In Denemarken wordt gestreefd naar een omzetting van nitraat bevattende meststoffen naar ammonium of ureum bevattende meststoffen.

Een alternatief voor het verhogen van de dosering is het combineren van Laudis en Calaris, beide in een dosering van 1,0 liter per hectare, meent Ten Heggeler. "Wij hebben in proeven daarmee uitstekende resultaten behaald. In de meeste gevallen waren die beter dan óf alleen Laudis óf alleen Calaris in een volle dosering." Wie de resultaten van de proeven bekijkt, ziet echter dat in de meeste combinaties er geen honderd procent bestrijding is gehaald. Dat geeft aan dat we de komende jaren rekening moeten houden met gladvingergras als probleemkruid. Enkele procenten kiemers die ontsnappen, betekent namelijk veel kiemkrachtig zaad voor een volgend teeltjaar.

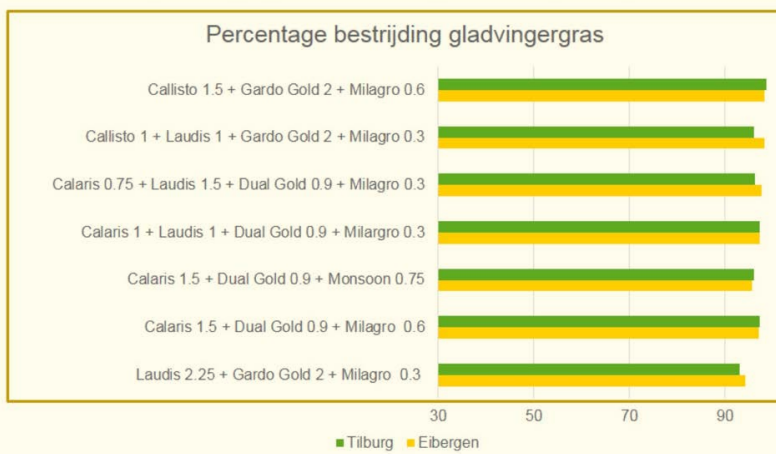
Twee keer spuiten

Wie niet op de verhoogde dosering durft te vertrouwen, zou ook kunnen overwegen om op gladvingergraspercelen twee keer te spuiten met een wat lagere dosering. Zowel Calaris als Laudis mag namelijk twee keer per seizoen worden gespoten. Dit heeft als voordeel dat je telkens de jonge kiemplanten kunt aanpakken. Uit ervaring is ook bekend dat een dubbele bespuiting met een lagere dosering minder groeischade geeft in de maïs. Het is dus zeker een alternatief, al zal dit wat uitleg vergen om het bij een klant verkocht te krijgen.

Zowel Ten Heggeler als Umland vreest dat het een uitdaging zal zijn om komende jaren gladvingergras onder controle te houden. "We merken in de eerste bestellingen nog niet dat er

Ontwikkelingen - gladvingergrasbestrijding

Proefvelden gladvingergras 2017 29 dagen na toepassing

Resultaten van verschillende middelencombinaties in twee proefvelden in 2017.

maatregelen worden genomen", stelt Umland vast. "Nergens is er sprake van een duidelijk hogere afzet. Als dat betekent dat iedereen gewoon doorgaat, maar dan zonder Clio, krijgen we een probleem", zegt hij. Een vergelijkbaar beeld is er bij Syngenta. Ook daar zijn er nauwelijks signalen dat klanten kiezen voor een hogere dosering.

Onkruidbestrijding op grasland

De onkruidbestrijding in grasland is al jaren grotendeels in handen van Dow. Toch wordt het pakket wel regelmatig vernieuwd met de komst van nieuwe combinaties. Afgelopen jaar is Tapir geïntroduceerd als opvolger van Primstar. Tapir is een combinatie van Primstar met Lontrel. Een stap vooruit, volgens Allard Jukema van Dow, omdat de nieuwe combinatie sterker is op onder andere paardenbloemen en distels, een bredere werking heeft en ook nakiemers beter aanpakt.

Tapir kan in nieuw ingezaaid grasland nog versterkt worden op meldes met Jepolinex Pro. Op bestaand weiland kan eventueel Cirran of Jepolinex worden toegevoegd ter versterking op bijvoorbeeld weegbree en distels.

Wie zuring wil aanpakken, kan nog 0,3 l Starane Top toe voegen. Dat kost relatief weinig maar heeft een positief effect op de aanpak van zuring. Wel blijft het bij zuring opletten dat de plant voldoende gegroeid is. Een veel gemaakte fout is dat men een week of twee na het maaien de zuringen wil be-

strijden maar dan is de plant nog te klein aldus Jukema. "Het beste moment is spuiten in het volle rozetstadium tot begin stengelstrekking. Dan is er ook een voldoende grote neerwaartse sapstroom om de plant goed aan te pakken. Het beste moment is voor de eerste snede of na de derde snede en dan de rest van de nazomer en najaar. Tussen de eerste en de tweede en de tweede en de derde snede is iets minder ideaal omdat de plant minder blad vormt en er maar een korte tijd tussen de maaisnedes zit.

Een derde middel dat er is voor jong ingezaaid grasland is AZ500. Dit is een bodemherbicide dat kort na het zaaien moet worden gespoten. Het werkt alleen preventief. Er is wel vocht nodig voor een goede werking. Het middel heeft een brede werking tegen breedbladige onkruiden. Gevoelige onkruiden zijn o.a. muur, herderstasje paarse dovenetel en ereprijs. Deze laatste twee zijn na opkomst niet meer te bestrijden met het huidige middelen pakket. AZ 500 heeft een werking van 3-6 maanden.

Beide adviseurs zijn ook bang dat het probleem niet alleen ontstaat doordat de dosering niet wordt aangepast, maar ook door het onvoldoende aanpassen van het spuitmoment. Ten Heggeler: "Dat wordt ook moeilijk, omdat de tijd waarin je kunt spuiten daarmee nog korter wordt. Van een periode tussen het kiemblad tot het zesbladstadium gaan we nu naar een heel korte periode. Het zal voor loonwerkers een uitdaging zijn om in zo'n korte termijn het hele areaal te spuiten." Voor loonwerkers betekent het vooral kiezen. Weten waar gladvingergras voorkomt en zorgen dat je daar op tijd aan het spuiten bent. Op die manier kun je de risico's beperken. En nadenken over alternatieven zoals toch een vooropkomstbespuiting of toch een dubbele ronde met een halve dosering.

Haagwinde blijft probleem

Naast gladvingergras is haagwinde al jaren het onkruid dat de meeste schade en problemen geeft, vooral doordat de meeste haagwinde boven komt nadat de bespuiting heeft plaatsgevonden en weinig gevoelig is voor de bodemherbiciden. Nu het advies is om nog eerder te gaan spuiten, zal het probleem alleen maar toenemen, want hoewel Kart nog steeds een veel gebruikte toevoeging is, wordt het effect geringer als de haagwinde nog nauwelijks boven staat bij deze vroegere bespuitingen.

Om haagwinde goed aan te pakken, is de enige oplossing een tweede bespuiting. De mooiste oplossing is een onderbladbespuiting. De beschikbaarheid van apparatuur lijkt hiervoor de laatste jaren ook toe te nemen. Is die apparatuur er niet, dan kan ook de tweede helft van juni in het achtbladstadium volvelds worden gespoten. Ondanks de schaduwwerking is de bestrijding dan vaak nog wel afdoende. In veel gevallen is het overigens niet nodig om het gehele perceel te spuiten,

vooral omdat veel haagwinde vanuit de kant het perceel op komt. Een rondje buitenom spuiten is dan voor een klant zeker rendabel. Als loonspuiters is het een mooie mogelijkheid om de omzet nog wat te verhogen.

Voor een tweede bespuiting zijn er inmiddels verschillende mogelijkheden. Vanouds is Kart het meest gebruikte middel. Dit kan in een dosering van 0,7 liter per hectare. Een alternatief is Peak van Syngenta. Dat kan in een dosering van 0,02 liter met een toevoeging van 1,5 liter Actirob. Andere alternatieven zijn Casper of Banvel. Qua veiligheid is Peak naast 0,5 l Kart de beste oplossing.

Sinds vorig jaar is de derde mogelijkheid het inzetten van Monsoon Active in de onderbladbespuiting. Monsoon Active past ook in de basiscombinatie als grassenmiddel met Laudis WG of Calaris. Helaas kan Monsoon Active niet worden gemengd met Laudis OD. In de tweede bespuiting heeft Monsoon Active echter het voordeel dat het een bredere werking dan Kart heeft op grassen en breedbladigen. Het pakt dan een groot deel van de overblijvende onkruiden. Daarnaast heeft Monsoon Active het voordeel dat het middel zich heel actief verspreidt in de plant. Ondergrondse delen worden daardoor ook goed bestreden. De adviesdosering is 0,75 liter per hectare, waarbij zeker aan de buitenzijde van het perceel het belangrijk is om driftbeperkende maatregelen te nemen.

TEKST: **Toon van der Stok**

FOTO'S: **Fabrikanten**